

PERIÒDICH SATIRICH,
 HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI
 DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 CÉNTIMS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA

Números atrassats 20 centims.

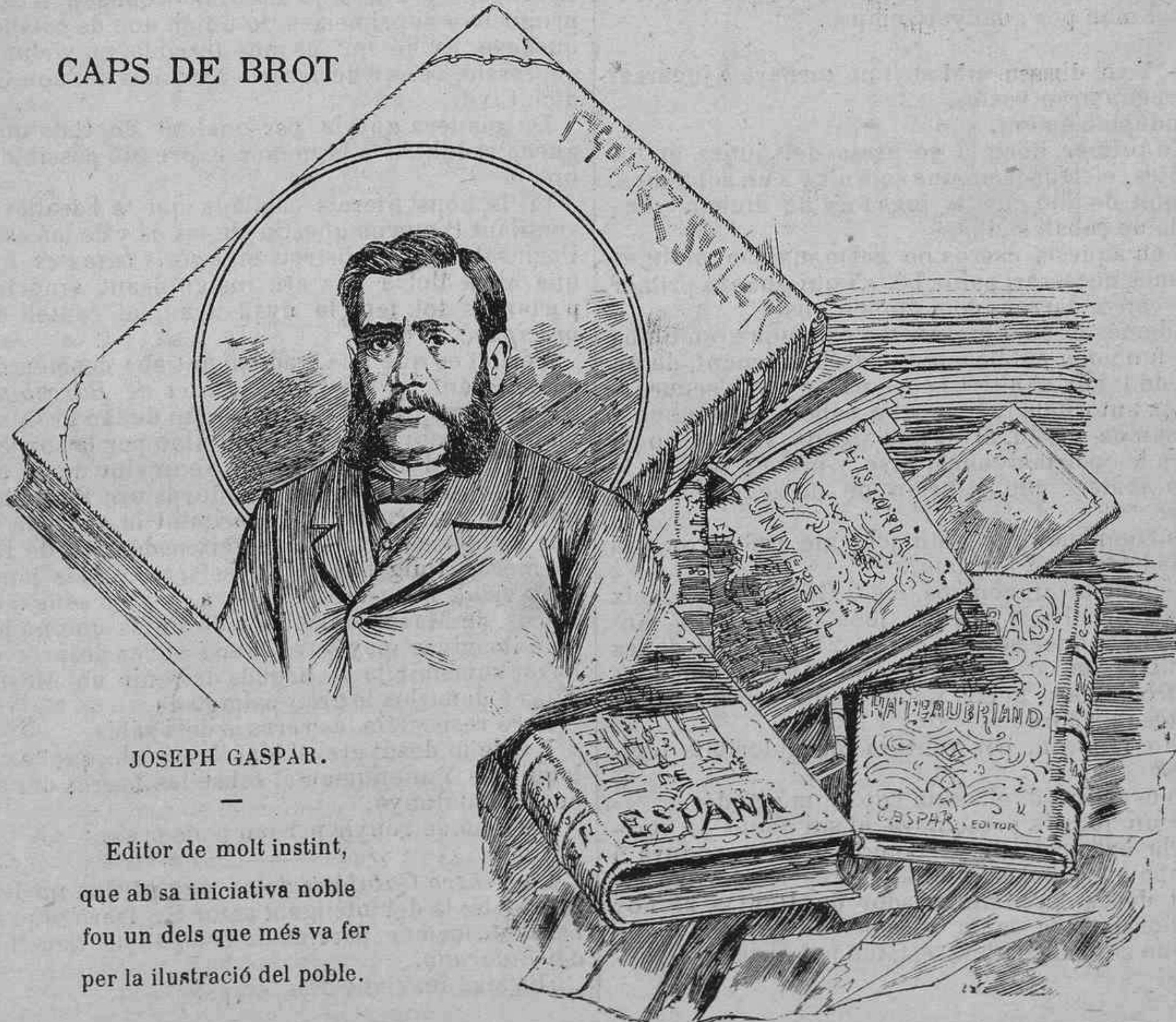
ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
 BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas;
 Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT

JOSEPH GASPAR.

Editor de molt instint,
 que ab sa iniciativa noble
 fou un dels que més va fer
 per la ilustració del poble.

CRONICA.

Fins á Barcelona han arribat los ecos de Madrid en punt á la persecució del joch.

Las autoritats judicials, obehint las ordres del ministre de Gracia y Justicia, que haurán fet ben poca *gracia* als amichs d' estirar l' orella al gat, s' han arrogat las atribucions de las autoritats gubernativas, y en una nit donada han recorregut circuls polítichs y cassinos de recreo, trobant per tot arréu lo funest vici funcionant á la descarada.

Cada cassino, cada círcul, desde 'l més encopetat al més modest, era una timba.

Pero ¡cosas del mon! Mentres los peixos grossos, després de rebre la visita del jutje, s' han quedat tan tranquils y tan frescos com si res hagués ocorregut, los pipiolis van ser conduhijs pels carrers de la capital lligats de dos en dos, no se sab si pèl delictes de ser jugadors ó pèl crim de ser pipiolis.

Si la vida es un joch d' atzar, com ha dit algú, y jo no puch menos de creure en vista de lo que passa, se comprén que la justicia estableixi distincions entre 'ls homes de sort y 'ls homes de pega, atenintse al efecte á las sabias prescripcions consignadas en l' *Auca del Hijo bueno* y en la *del Hijo malo*.

¿Qué diu la primera? *Juega y gana.*

¿Y la segona? *Juega y pierde.*

De manera que si hi ha algú que al entrar en lo perillós joch de la vida, ha vingut al mon predestinat per perdre, no li cal queixarse dels rigors de la justicia, per més que aquests rigors contrastin ab la benignitat observada ab los que han vingut al mon per guanyar sempre.

—¿Y vol dir que á Madrid no tornarà á jugar-se? —preguntarán vostés.

Induatablement.

En primer lloch la sorpresa dels jutjes en los garitos, efectuada en una sola nit y á un sol temps, tè molt de alló que 'ls jugadors ne diuen «entrada de caball sicilià.»

Y en aquests cassos no basta menjar molt; es ademés necessari pahir bé. «Y qui guanya primer s' escanya darrer» com diuen ells.

Ademés hi ha 'l mal exemple de una gran timba que funciona públicament, descaradament, de un cap de l' any al altre, sense parar y á la segura.

Las autoritats judicials ho saben, ho veuen y passen de llarch, si es que alguna vegada no 'ls tenta la codicia d' enriqueirse, y prenen part en lo joch mateix que haurían de perseguir ab tot rigor.

Ja comprendrán á quín joch me refereixo: á la titulada *Loteria nacional*.

Joch de atzar, com los que 'l Códich persegueix en sos articles, y ademés joch de ventatja, tant que 'l banquer se reserva lo 25 per cent de las cantitats que s' atravesan, de manera que á las quatre jugadas deixa netas las butxacas dels incautes jugadors.

¿Ho ignoran, per ventura las autoritats judicials?

Jo esperava d' ellas un cop de má ruidós.

Si un jutje 's presentava al siti ahont se verifica la extracció de la Loteria y se 'n enduya 'l bombo y las bolas, y posava prés á tot vitxo vivent desde l' administrador de Rentas al noy del hospici que canta 'ls números, se faría digne de que se li erigís una estatua per suscripció pública.

Mentres aixís no 's procedeixi, 'ls jugadors d' ofici podran no tenir rahó; pero sempre tindran una excusa.

Y podran dir:

—Si 'l govern nos persegueix, no es perque faltém á la moral y á la ley; ho fa per evitar que li fem la competencia.

A dirho qualsevol altre periódich, ningú n' hauría fet cas; pero va publicarho 'l *Brusi*, y se 'n ha parlat molt y se 'n parla encare.

Es veritat que la qüestió es importantíssima... una qüestió casi de vida ó mort per Catalunya.

¡Calculin lo que succehiría, de seguir tothom la corrent en mal hora iniciada per alguns de suprimir la *y* colocada entre 'ls apellidos patern y matern de una persona!

¿Vostés se 'n riuen? Donchs fan molt mal. La *y* aquesta á pesar del seu origen grech es una conjunció copulativa esencialment catalana. ¡Y la qua que porta la ditxosa *y*.

Ja una persona que no es catalana ni castellana li va dir un dia á D. Joan Mañé y Flaquer:

—«Los castelláns son uns tontos de volguer castellanisar á vostés: si 'ls deixan s' aniran castellanisant espontáneament»

Tot per la *y*. Firman, per exemple: Mañé y Flaquer, y encare que 'l Mañé l' escrigan ab ñ, lletra que no ha figurat may en l' alfabet catalá, serán per aquest sol motiu més cataláns que 'l porró y 'l pá moreno. Pero se 'ls ocorre suprimir la *y*... escrivint Mañé-Flaquer... ¡Vade retro, castellufo entonat que per voler darte importancia imitís á Romero Robelo, Ríos Rosas, Alvarez Lorenzana y altres! ¡Vade retro renegat! Al suprimir la *y* supprimeixes lo únich que de catalá t quedava... y lo qu' es més terrible, en virtut de supressió, vens á declarararte partidari del nou Códich Civil.

De manera que la personalitat de Catalunya queda reduhida á la menor expressió possible: á una *y*.

¡Y 'ls bons literats cataláns que 's barallavan ventilant l' eterna qüestió de las *as* y de las *es*!... Poch sabían ells distrets en *aytals batusses*, que una altra lletra fins ara insignificant vindria á portarnos tot fent la nyau-nyau, al cantell del *precipuci*!

Veritat es que una tradició antiga desmenteix rodonament la teoria del *Diari de Barcelona*. ¿Cóm s' explica l' existencia aquí de tan gran número de apellidos compostos, sino per la supressió de la *y*? Puigjaner no pot venir sino de un antepassat que va unir l' apellido patern Puig ab l' apellido matern Janer, suprimint la *y* cregut de que no feya cap mal. Lo mateix podém dir de Roca mora, Puig-ferrer, Mas-ferrer, Mas-pons, Mas-vidal, Puig-oriol, Vila-paia, y un sens fi de Rocas, de Masos, de Vilas y de Puigs que no podían imaginar may que alguns sigles després de haver suprimit la *y*, hagués de venir un Mestre Titas á donarlos la gran palmetada.

Pero respectém las raris dels sabis.

Y exigim desd' ara, si així 'ls agrada, que 's colliqui una Y monumental sobre las barras del escut de Catalunya.

No hem de renyir per tan poca cosa.

Lo *Teatro Catalá* registra una pérdua no despreciable: la del inteligent actor Sr. Isern, que ha passat á formar part de la companyia flamenca del *Eldorado*.

¿Es aixó un signe dels temps?

LA PUJA DEL VÍ.

—Y donchs, senyor Nofre! ¿que fa d' adroguer?

—No, senyor, no; pero ja veurá, com que ara 'l ví s' ha encarit tant, hi pensat que lo millor es que me 'l fassi jo mateix.

No podém creure que 'l Sr. Isern se converteixi sense un motiu poderós, en desertor del Teatro catalá, ahont tants aplausos ha conquistat, per anar en busca de altres aplausos que may han de valer tant com aquells.

Segóns noticias, lo Sr. Isern ha hagut de rescindir la contracta ab l' empresa de Romea, obehint las prescripcions del metje. Una afecció de garganta li impedeix consagrar lo seu talent al género que avuy priva en lo Teatro del carrer del Hospital. Sent aixís, l' apreciable actor me fa l' efecte de un ferit que 's retira del camp de batalla.

Es una trista cosa, sí senyors, que no pugan fabricarse blindatjes de gargamella que presservin las cordas vocals dels nostres cómichs condemnats á interpretar produccions de brahó, plenas de tiradas de versos que surten á raig y espaternegan al final com una carretilla.

Cosas que podrián dirse tranquilament, s' escriuen perque 's cridin fins á perdre l' alé, com si 'l públich no tingués orelas.

Y dada la propensió de certs autors y las exigencias de cert públich, los comediantes s' expo-

san, com lo Sr. Isern, á sufrir gravíssimas contingencias.

Explíquime sino l' aspresa de la veu de 'n Vico, y 'l tó sempre velat que tenia la del desventurat Rafael Calvo. Creguin que si per aquestas desgracias s' exigissen responsabilitats judiciales, tan Echegaray, com los seus imitadors més ó menos castissos, no tindrián prou diners per pagar los perjudicis que ocasionan.

De manera que podria plantejarse fácilmente una qüestió de humanitat relacionada ab l' art dramátich, y donar per sentat desde 'l primer moment que no sols ocorren sensibles desgracias en las Carreras de caballs, en los Circos eqüestres y en las Plassas de toros... lo culto epiléptich de Talía las produheix també. Exemple: 'ls molts actors qu' en la flor de la vida, y en l' esclat del talent, quedan poch menos que inutilisats pera seguir consagrantli.

Y ara diguin ¿val semblants sacrificis la vanitat de aquells autors que se satisfán ab l' aplauso de aquella part del públich que no 's conmov sino quan l' aixordan?

Per mí no, y ho dich rodonament.

¡NINGÚ COM ELL!—

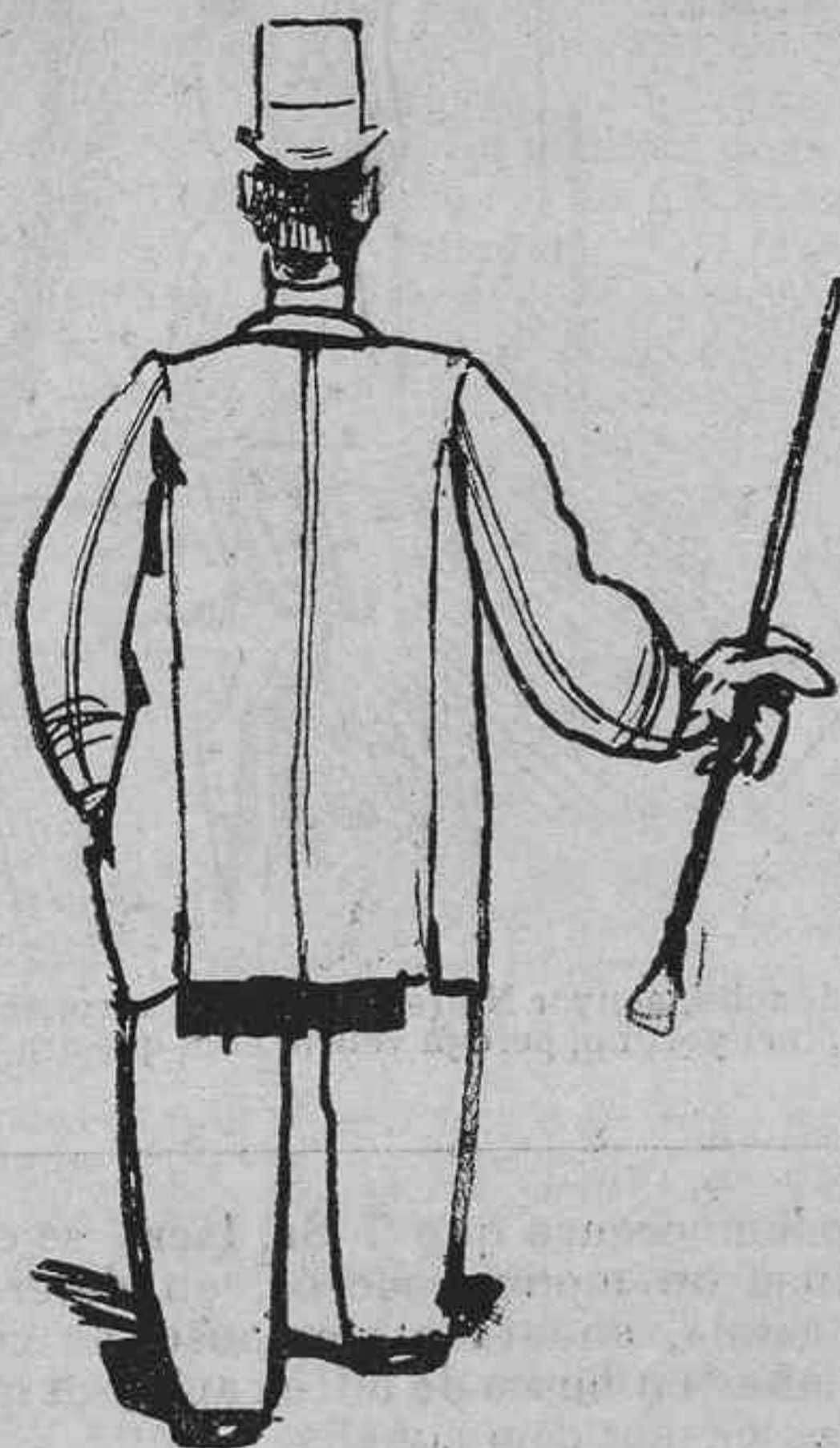
1.—Entre 'ls tipos de la *gomme* ocupa un lloch important; tots los seus amichs ja ho diuen: —,Quin xicot més elegant!—

3.—Va á caball ab tan salero y 'l fa marxar tan al punt, que sembla, vist á distancia qu' ell y l' animal son un.

2.—Dona gust, allá á la Rambla, véurel tiesso, fletxant cors, ó enrahonant ab las minyonas de las taulas de las flors.

4.—Ningú es capás d' igualarlo en lo maneix del bastó, ni en cargolarse 'l bigoti, deixantlo com un punxó.

Y ab mí votarán de segur los sentiments humanitaris y l' art verdader, despul'at de fanfarrias, exempt de mang neas é insp rat únicament en l' atenta observació de la veritat y de la naturalesa.

P. DEL O.

DESITJ.

SONET.

No sé qué p... en mí qu' encar no t giras
mon cor ab més ulls que Argos ja t e pía,

y ha arribat á tal punt ma gelosía
que zelos tinch del ayre que respiras.

Voldria sé 'l mirall ahont sempre miras
ta bella y atractiva fesomia,
la poltrona ahont te gronxas cada día
ó 'l llit de monja ahont cada vespre 't tiras.

Voldria véure't sempre al meu davant
vivint continuament, nit, mati y tarde
com parell de coloms ben apariats
que s' acostan los bechs á cada instant.

Voldria sé 'l teu ángel de la guarda
pera á tot hora está' identificats.

M. BADIA.

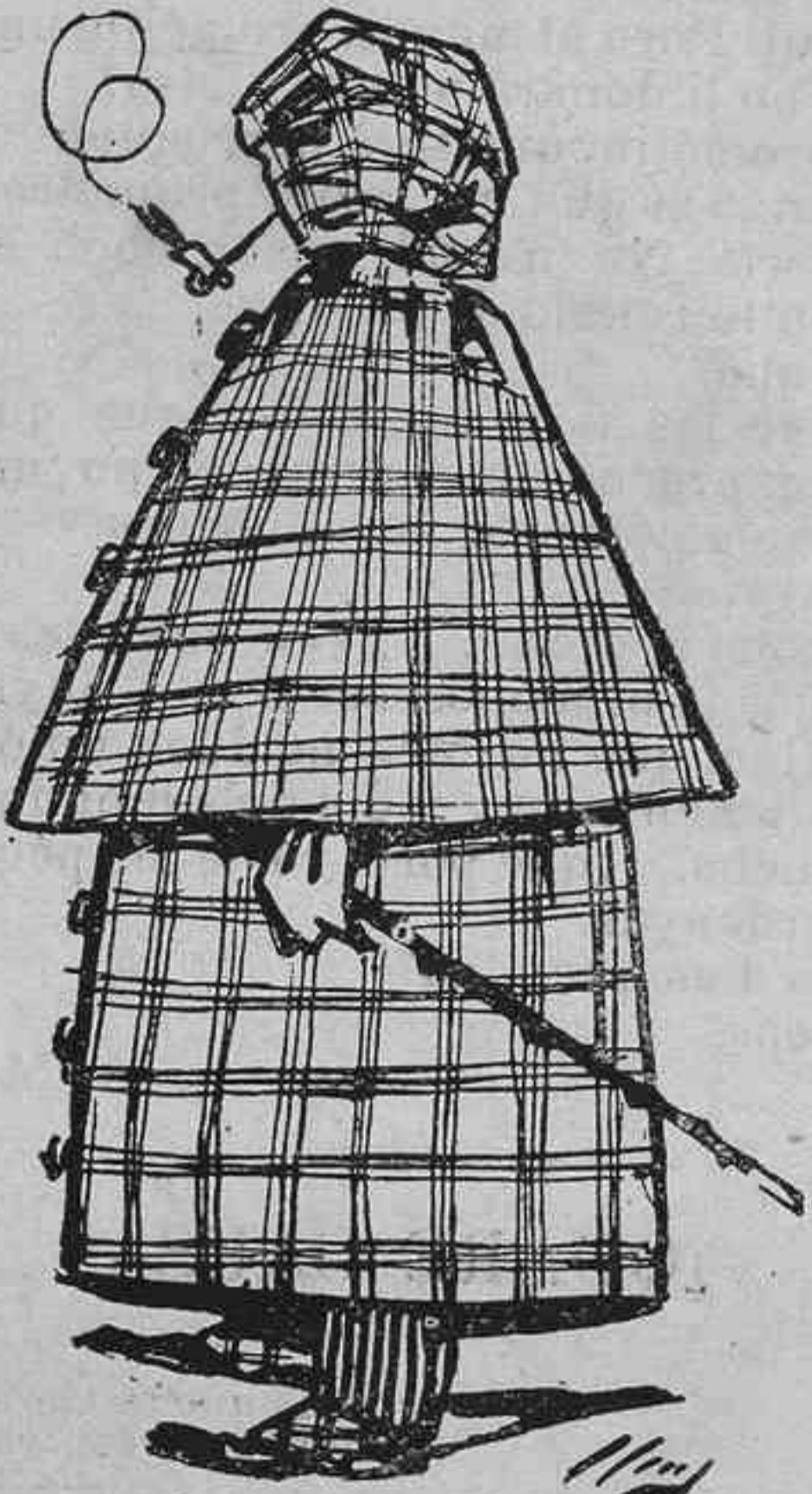
Text de C. Gumà.—Dibuixos de R. Casas.

5.—Quan saluda á una familia es tal la gracia que hi té que las mamás s' hi entussiasman y las pollitas també.

7.—Y en fi, quan veu al seu sastre, lo grandíssim estornell se posa á corre d' un moço, que ningú corra com ell.

6.—Quan plou surt ab l' impermeable y tothom queda encantat, perque 'l porta ab un cert garbo que arriba á deixar parat.

A CAL SABATER.

—Dèu los quart... Veyám si .. esperis, que tan-
caré la vidriera...
—No 's molesti... cá...
—¡Oh, nò, nò...! Jo soch així...
—Vol dir que li agrada deixar las cosas tal com
las ha trobadas...
—No es precisament per aixó, sino perque ara
com ara, comensa ja á fer una mica de fresca, y
ab la vidriera oberta podria arreplegar una ayra-
da molt fàcilment. Es alló que diu lo ditxo: d' un
home ben conservat n' hi ha per anys...

—Ab aixó si que tè rahò ..
—¡Vaya! Veyám, donchs, si tindrà un calsat
que m' agradi y que no 'm fassi mal...
—¿Vol botinas, ó sabata baixa ó...?
—Botinas, pero fortas ¿'ab? que las gomas no
's donguin, ni la sola 's descusi .. vaja, alló que
's diu un calsat de confiansa.

—Justament lo calsat de confiansa es la espe-
cialitat d' aquesta botiga... ¿No ha llegit lo títul
del lletrero que hi ha á la porta? *A la fortaleza.*

—¿Qué vol dir aixó de la *fortaleza*? ¿que fan sa-
batas pèls soldats de Montjuich?

—No :enyor: que tot lo que 's fa aquí es fort y
sòlit á no poguer més.

—Be. sí; pero dels lletreros y dels escrits, lo
qu' es jo no 'n faig gayre cas. Miri, una vegada
vaig comprar un *lixis* pèl mal de caixa:, que 'l
prospecto deya que era lo millor que s' havia in-
ventat, y si no corro á llensar l' ampolleta al ca-
rrier, me quedo sense caixals, sense dents y sense
barras... ¡Fihissen dels lletreros y de las eti-
quetas!

—¡Oh! Una flor no fa istiu: ja veurá com aquí
no quedarà enganxat y podrà dir que 'l títul del
establiment es la veritat pura. Tingui, si es ser-
vit, probis aquesta botina...

—A veure... ¡uf! ¿ahont va ab aquests talóns
tan alts? ¿que 's figura que faig de bailarina per
posarme aquestas pilastras sota 'ls peus?

—¡Si cabalment las bailarinas no 'n gastan de
talóns alts!

—Bè, qui diu bailarinas, diu comediantas, lo
certus es que d' aquesta mena de talóns no n' hi
vist sino alguna vegada que hi anat al teatro...

—¡No tan, no tan! Son altets, pero no lo que
vosté vè á suposar .. Veji ¿li agradan d' aquesta
altra manera?

—Just, aixó es aixó Aixís al menos un hom'
camina per terra, y no ab aquell diable de talo-
nots, que un sembla que voli enlayre... ¿Vol dir
que no 'm serán justas?

—Probísselas... es un quaranta dos...

—¡Oh! No 'm vingui ab números... la qüestió
es que m' estiguin bé, mal sigui un quatre cents.
¿Veü? Ja m' ho semb'ava: son justas...

—¿Vol dir? Dongui un cop de peu á terra...

—¡Cá! Ni qu' estés donant còssas tot lo dematí;
son justas. Y á mí no m' agrada anar just de res;
ni de butxaca, ni de peus...

—¡Bueno. bueno, aixó ray: tingui, probis aques-
tas altrás... Tot se pogués remediar tan fàcilment...

—¿Qu' es aquesta ratlla que hi ha aquí? Aixó es un tall... vaya...

—No senyor... ¿veu? es una senyal que hi fa l'eyna, quan se brunyeix lo *borde*...

—¡Psé! Vostés si que... en fi... veyám al menos si tenen bona entrada... ¡No .. no m' hi tiri farina ni porquerías! Si m' han de caure bè, vull que sigui pèl sèu propi natural... ¡No sè quina moda s' han inventat ara, de tirar polvos al calsat perque passi depressa! Aixó déxiho per la cara de las senyoras...

—B), ¿qué tal? ¿Las hi he encertadas?

—¡Aixís, aixís! ¿Vol dir que aquests tirants son forts? M' ha semblat que quan me la posava, 'l de aquí al darrera cruixía, com si digués: —¡Ay que faig figa, ay que faig figa!

—No s' hi enfundi ab lo que dihen los tirants. Jo li garanteixo que tenen la consistencia necesaria y que no 's perdrán per aquí.

—¡Oh! Nó, de que 's perdin no 'n tinch cap pór: may n' hi perdut cap de botina; pero podría molt bè succehir que se 'n anessin á can Pistras en quatre días...

—També li garanteixo que de quatre días li durarán més.

—¿De debó? ¡Ara veyéu! ¡qu' está de broma vosté!..

—No ho estich gens; pero com veig que vosté s' ho pren tot al péu de la lletra...

—En fi... ¿ja son bonas las gomassas?.. ¿Véu..? me sembla que... no sé, trobo que s' estiraganyan molt...

—Oh! ¡Si hi fa tanta forsa! No sembla sino que á dins de cada botina hi haja de ficar mitja dotzena de peus...

—Es que á mí m' agrada fer la probatura perque 'ls sabaters d' avuy dia gastan una *gomalástiga* que sembla feta de pega dolsa. S' estira, s' estira... pero després ja no vol tornar á arronsarse...

—No sigui maniátich y quedis aquest calsat, que no se 'n penedirá.

—*Currienta*... ara anem á la part més llastimosa... ¿Cóm se dihen aquestas botinas? No fem cosas, díguim lo més just.

—¿No tèn ganas de regatejar?

—Nó: aixó ho deixo per la dona de casa.

—Pues bueno; l' últim l' últim... son tretze pessetas.

—¡M' ha deixat *espalmat*! ¡Tretze pessetas... dotzena de frarel! ¿Per qué no deya catorze?

—Perque 'l preu es aquest.

—¡Fugi, home, fugi! ¿que 's pensa que hi anat descals fins ara? ¿que 's figura que son las primeras botinas que compro?

—¡Bè, bè, bè! 'M pensava que no volía regatejar.

—¡Pero, criatura... si vé á composarme d' aquesta manera!

—¿Ja s' ha mirat bè 'l genero?

—Prou que me l' he mirat. Vegi si me l' he mirat bè, que hasta hi vist alló que sembla un tall y he reparat que las gomassas no son gayre de recibo. ¡Las grans botinas!..

—Miri que son de doble sola y cusidas...

—Sí, cusidas ab máquina, que ab un' hora 'n cusen tantas dotzenas com volen ..

—¡Fugi, no digui disbarats.. ¿la sola anirém á cusir ab máquina?

—¡Ay ay! ¿per qué no? Un conegut mèu que ha anat á París ab un tren d' aquestes baratos que *dan ida y vuelta*, diu que á la Exposició hi va

veure una máquina que agafava 'ls cunills de viu en viu y 'n feya barrets en un santiamén.

—¿Qué tenen que veure 'ls barrets ab las sabatas?

—Vull dir que avuy día ab las máquinas se pot fer tot.

—Ja veurá... ¿quant ne donará vosté, donchs?

—¿Jo?... ¿Vol que li digui una cosa ben dita y enrahonada? Déu pessetas...

—¡Vagi en nom de Déu!

—A la una, á las dugas... ¡miri que si surto ja no torno á entrar!...

—No pot ser.

—N' hi donaré onze... ni un vintidós més...

—Ni la sèva ni la mèva... posemho á dotze, y cregui que hi perdo...

—¡Prou que ho crech! Un tall á ran del cosit, las gomassas estiraganyadas.... ¿Me las dona per onze? ...

—Vaja, veig qu' es tossut com un aragonés...

—Aixó sí que ho endavina: 'l pare y la mare ho eran y la dona també ho es.

—¿D' aragonesos?

—De tossuts.

—Tingui... ¡onze pessetas! Ja li asseguro que si tots los compradors fossin com vosté, estaria ben divertit. Pero al menos, prométim una cosa...

—¿Que no li donaré moneda falsa?

—Nó; prométim que será parroquiá.

—¡Ay, aixó sí que no li vull prometre, perque l' enganyaría. No 'n puch ser en lloch de parroquiá jo, en lo rengló de sabatas.

—¿Per qué?

—Perque las faig durar tan, que quan se m' ofereix comprarne unas altres; ja no 'm recordo d' ahont vaig comprar las anteriors.

—¿De veras?

—Tal com li dich.... ¿Véu aquestas que ara porto? Pues fa al menos set ó vuit anys que las tinch .. ¡Cóm que no més ne duch un ó dos días l' any! Pel mèu sant y 'l día dels monuments...

—Y donchs... ¿qué porta vosté als péus?

—Espardenyas.

—¿Y 'ls días que p'ou?

—Esclops.

A. MARCH.

¿QUARE CAUSA?

Ojos que te vieron ir
nunca te vean volver.

I.

Ab estranyesa hi notat
fa uns quants días, que la gent
porta en lo rostre pintat,
lo més amarch sentiment.

Barcelona, ans bulliciosa,
ja ha perdut sa animació,
y avuy trista y silenciosa,
dona mostrás d' aflicció.

Jo, aquest cambi no m' explico
ni la causa d' ell comprench;
quan més busco y m' hi capfico
la vritat, menos ho entench.

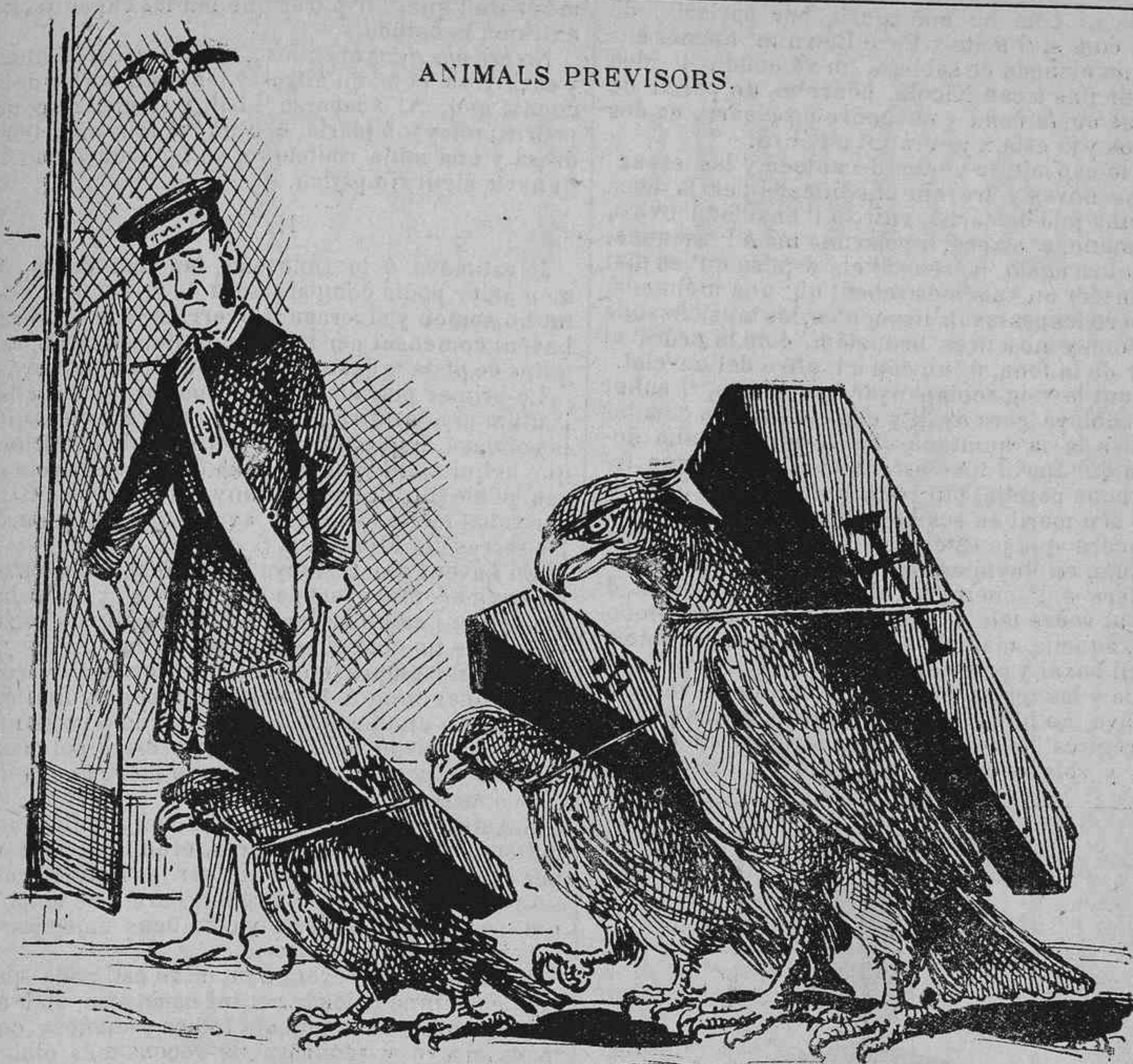
¿Qué será, Déu mèu? ¿Tal volta
en Romero 's torna mut?..

¿O es potser més poca-solta
de lo que sempre ha sigut?..

¿Es que 'l Papa ja no vé?...

¿es que 'n Cánovas s' ha mort?...

ANIMALS PREVISORS.

Las tres bestias que ha donat un ciudadá de Malgrat per tancarlas á n' al Parque, com saben que allí la Parca

ho mata tot, han vingut cada una ab l' atahut, perque així, en l' últim moment, las enterrin decentment.

¡Cá! ¡si aixó vingués á sé' no hi veig motius de tristor!
 Ha de ser *algo* terrible, puig tan arriba á entristir...
 ¡Ay! . ¡jo que soch tan sensible casi no ho puch resistir, y ara ab gust m' affigiria si no tingué tanta nyonya! sí, la vritat, ploraria...
 ¡Sols que 'm fa molta vergonya!

II.

—¡Lo diari d' avuy!.. ¿quí 'l vol?
 —¿Lo diari?.. ¿potsé ho deu di?
 ¡ep... déumen un!.. ¡qualsevol!
 ¡veyám 'ls sueltos!.. ¡aquí!
 «En Olérdola, el Marqués goza de tranquilidad ...»
 ¿de modo, qu' es fora?.. ¡Vés, ni me 'n havia adonat!..
 ¡Oh', . ¡Llavors ja se 'l motiu d' aquesta tristesa extranya!.. sí... per forsa... 'l cor m' ho diu y 'l cor rarament s' enganya.
 ¡Vetaquí, donchs, perque plora la gent d' aquest modo!... ¡es clar!

¡pensa que 'l marqués es fora!
 y... ¡pensa qu' ha de tornar!!

M. RIUSEC.

LO PRIMER DESENGANY.

I.

Vaig coneixe la Doloretas lo día de la festa major, en l' envelat de la plassa, y sense dirvos cap mentida, ella s' emportava la palma. Era alteta, ròssa com la xeixa á punt de segar, tenia 'l cos prim com lo coll del brás, los ulls blaus com lo cel y 'ls cabells com filets d' or l' hi queyan enrinjolats damunt son front.

Véurela y quedarne prendat vá esser tot hú; aquell pentinat tan capritxós y aquells ulls tan hermosos m' atreyan com atrau la serp á la coto-lihua, empró ella era fina y delicada com una senyoreta y jo, encare que fos ben plantat, tenia las mans rústegas de treballar la terra y no sabia per més que busqués tots los recóns de la memoria, trobar paraulas dolsas y escayentas com ella 's mereixia.

Pensant com ho manegaria per parlarli, de sopte, com si 'l mateix Pare Etern m' hagués enviat una alenada de sabiesa, 'm vá acudir l' idea de anar fins á can Xicola, béure'm un parell de copetas de la bona y encendre un cigarro de dos quartos y ja está... jo era tot un altre.

Ab lo cap alt, la gorra decantada y las espar denyas novas y treynt una fumada per la boca com una pila de carbó, entro á l' envelat, l' oviro, la demano, s' aixeca, li poso una má á l' esquena, ab l' altre agafo 'ls seus ditets y jalsa qu' es dia! comensém un vals més rebent qu' una molinada. Las parellas passavan llisquentas, los músichs sona que sona y nosaltres brunziam, com la pedra al sortir de la fona, d' un cap á l' altre del envelat.

Quant la vaig acompanyar á la cadira, 'l suhor me rodolava cara avall y ella estava roja com las rosellas de la quintana. La seva mare, una donassa qu' anava tota estarrufada, vá dir que feyam bona parella, tan bona com l' havia feta ella ab lo seu marit en sos bons temps.

Encare que jo estés més content qu' un general quan en lluyta esgarrifosa ha lograt pendre la bandera á l' enemich. al trobar-me al costat d' ella, al veure tan d' aprop aquella careta tan bonica, aquella mata de cabells tan ben pentinats, aquell baxar y pujar del seu pit y respirar la flayre d' ella y las tébias alenadas que ab son vano m' enviava, no hi havia remey; per més que pipés y 'm regirés lo cervell no trobava paraulas pera dirli y sols lo cor me batejava ab forsa y feya

més soroll que 'l trip trap que fan las eugas quant entran á la batuda.

No era pas gens orgullosa, al contrari era franca y carinyosa com un ángel y tenia un parlar dols com la mel. Al acabarse 'l ball y al dirli que no podria jamay oblidarla, el 'a 'm vá mirar ab tendresa y una milja rialleta 'm vá fer creure que l' hi havia sigut simpátich.

II.

Jo estimava á la Doloretas tan com podia. 'L meu amor podia compararse á la torrentada que tot ho somou y aixera galla al arribar á la planura, havent comensat per l' humil fonteta que ab rajolins de plata 's destrena al cim de las montanyas.

Lo primer pensament al despertarme era ella, l' últim al adormirme també y encare molts nits la somiava. Esperava 'l dia de festa ab la dal-lera que la quitxalla aguarda 'l dia dels Reys y com lo seu poble no era gayre lluny, ab quatre salts hi arrivaba, molts vegadas avants que 'l sol daurés las serras del Montseny.

En havent dinat, si feya bó, soliam anarnos'en á paseig acompanyats de la seva mare y no hi havia camí ni caminet per aquells regadius y salzedas que no coneguessim pam á pam.

Un dia sempre més me 'n recordaré! varem determinar anar á fer beguda al peu d' una font que tenia anomenada per tots aquells voltants. Feya una tarde deliciosa, y com eram pèl maig, de flors y aucellets no 'n vulgueu més per aquella fresca torrentera.

Seguts en la molsa, esco'tant com rondinava la fonteta y 'l remiar dels arbres, eram més felissos que un rossinyol que saltant per las branca cantava ab molta tristor. Varem creure que tenia 'l niu per aquells indrets y com nens enjogassats varem resoldre descobrirlo.

Jo m' hi dafia veyent á la mèva estimada que, com clavellina cuidada per má carinyosa, ab l' alé del meu amor se mantenía fresca y ufanosa com may, mirava y remirava 'ls recóns més ombrívols cernejava las matas més espessas ab aquell delit, ab aquella fal-lera de trobar lo niuhet.

Era un lloch embardissat qu' entre boixos y lladerns, ridortas y lliga-bosch gayre bè no 'ns podiam bellugar sense punxarnos ó estriparnoshi la roba.

La mare de la Do'oretas, ó com si diguessim la mèva futura sogra, cridava més enllanet:

—Cuidado, noya, mira que pendreu mal... deixelho está 'l niu... qui sab ahont para...

Encare no havia acabat de dir la última paraula, quant jo, havent doblegat ab tota la forsa una branca d' alzina pera descubrir una boixera, ¡rach! la branca se 'm peta, dono dos ó tres capgirells per l' erba y ¡xap! caich tan llarch com Deu m' ha fet, dintre un bassalot plé de llot y de reinetas.

M' aixeco brut y enl'otat de cap á peus, miro y ¡D u de Deu! vaig quedar glassat: la Doloretas, la hermosa Doloretas estava estiragassant, plorosa de rabia y de vergonya, aquell cabell qu' era la nina dels meus ulls, convertit en fastigosa perrucassa, com un niu de garsas embolicat ab una romaguera. Al veure aquell matxoch de cabells á la bardissa y al veure 'l cap de la Doloretas cubert de quatre cabellots estisorats y de unas xapas com lo pa'mell de la má no comprench, ni may he entés com no vaig caure en lasca en mitj del torrent.

QUIM ARTIGAYRE.

PER DETRÁS.

—Silueta d' un concejal...

—¿Es en Nas...

—No ho diguin alt.

OCTUBRE

Días curts, fullas caygadas,
vents tremendos, polsaguera...

y recullida del vi
que ha deixat la filoxera.

LLIBRES.

MORRIÑA.—*Historia amorosa* per EMILIA PARDO BAZÁN. Entre las escriptoras espanyolas contemporáneas ocupa la Pardo Bazán lo número hū. Y per lo que á nosaltres toca, la preferim á las més celebradas que l' han precedida en lo cultiu de las lletras tan en lo sigle actual, com en los anteriors. Sent aixís no es d' extranyar que la publicació de una obra seva adquireixi las proporcions de un aconteixement.

Apenas donada á llum sa darrera novela, ba tejada ab lo títul gallego de *Morriña*, que val tant com dir *Anyoransa*, hem dit los amants de las lletras:

—¿Un llibre de la Pardo? ¡Bèn vingut siga!

Y ab afany hem comensat á llegirlo y ab lo mateix afany l' hem devorat sense deixar-lo, fins al darrer capítul.

¿Hém obrat aixís moguts del interés que desperta una fábula complicada y p'ena de sorpresas? No per cert: la Pardo Bazán es una escriptora modernista, devota del naturalisme y enamorada de la veritat, que té, además de un ull certer per observar una má exquisida per escriure.

Morriña es una historia íntima, casulana, sorpresa del natural y expressada ab una tal riquesa de color y de relleu, ab una tan felis concordancia de lo viu y lo pintat, ab una varietat de tóns tan genial y tan fácilmente concertada y armonizada que 's fa l' insigne autora digna de que la crítica més exigent deixi l' escarpel del anállisis, per millor ajuntar las mans y unir son aplauso entusiasta al que li tributará sens dupte la multitud dels seus admiradors.

Difícilment pot definirse l' encant que produheix la trista historia de una minyona de servey, protagonista de la novela, que per causas degudas al seu naixement irregular, al morir son pare, un pobre rector de Galicia, emigra de aquella terra, enmalaltint de anyoransa entre la vida agitada de Madrid. Sols servint á una familia gallega troba remey á sa malaltia terrible; pero en aquella familia hi ha un jove estudiant, que sent los estímulos vagarosos del amor primer y revoloteja lleugerament de flor en flor, inspirant á la pobra doméstica sentiments que li obran un mon d' esperansas, fins que la mare del incipient enamorat, posa fi á las expansions de aquella parella tan desigual, ab lo despido de la criada, pretextant un viatge á la terra volguda de Galicia per la qual ella tan suspira, y la separació acaba per imbuirli la funesta idea del suicidi.

Aquesta historia idiliaca, animada ab la intervenció de personatjes y tipos magistralment pintats, saturada de un humorisme sanitos, rica de fonda psicologia que realsan los primors de un estil propi, directe, y tan purament personal, que na permet confondre ab lo de cap més escriptor, dona al llibre que la conté 'l valor de una joia incomparable.

La casa dels Successors de Ramírez y C.^a se fá digne del aprecci dels amants de las lletras per donar á llum obras tan escullidas y per ferho en la forma qu' emplea. *Morriña* fins materialment considerat, es un llibre deliciós per sas hermosas condicions tipográficas, que igualan, sino escedeixen, á lo millor que s' ha vist fins ara dintre de tan progressiva industria. Las ilustracions, degudas al Sr. Cabrinety, ofereixen la minuciositat de verdaderas fotografias y acreditan no sols lo talent del artista, sino 'l treball del grabador, que toca ja al últim grau de la perfecció.

PABLO Y VIRGINIA, *seguido de LA CABAÑA INDIA* per BERNARDINE DE SAINT PIERRE — Traducció de Torcuato Tasso Serra. — Aquest llibre universalment conegut y celebrat, per moltes edicions que se 'n fassan, sempre tindrà bona acullida. La sentimental novela de *Saint Pierre* es dels bons llibres que no moren, ni envelleixen. Lo senyor Tasso ha fet molt bè augmentant ab ell sa bè triada biblioteca económic, que tan notable acullida troba sempre entre 'ls amichs dels llibres escullits y al alcáns de totas las fortunas. La traducció es esmerada.

EL TRABAJO DE LOS NIÑOS. — *Memoria llegida en la secció de ciencias exactas y naturales del Ateneo barcelonés* per D. J. BALAGUER Y OROMÍ. — Nos falta l' espay per ocuparnos ab la deguda extenció de un treball notable por més de un concepte, tan per la multitud de datos que aduheix com per las rahóns que alega en favor de la necessitat de limitar lo treball dels noys ocupats en tallers y fábricas. Ab la memoria del Sr. Balaguer s' iniciá una lluminosa discussió que 's prolongá per espay de algunas sessions durant lo curs académich últim.

ALMANACH CATALÁ. — Al ínfim preu de un ral exemplar y destinantse íntegrament lo seu producte al socorro de Puigcercós s' expén aquest almanach al qual han contribuit ab sos treballs en prosa y vers coneguts y reputats escriptors de la terra. En la portada del Almanach hi figura una alegoria del Sr. Miralles, en la qual hi ha una vista de aquella desventurada població objecte avuy de la caritat de tots los bons cataláns.

RATA SABIA.

Disputantse l' Emilio ab en Pau Grada
va donarli una forta bofetada;
y l' altre que sas iras eran grans
li va pegar ab totas dugas mans:

Aixó ben clarament l' adagi nega:
que qui pega primer no dos cops pega.

J. STARAMSA.

I ICEO

Las munións de pardals qu' en semblant época del any prenen per siti d' esbarjo durant las últimas horas de la tarde, los quatre ó sis frondosos plátanos que s' aixecan davant del gran Teatro, piulant com si fossen artistas lírichs en espera de contracta, sembla que digan ab veu de picarol:

—Aviat s' obrirá: ¡abonéus... abonéus... abonéus!...

Y 'ls grans cartells de lletras llampants, colocats com centinellas á un y altre costat del pórtich, acaban de incitar als transeunts ab las novetats preparadas per l' empresa.

Las de la temporada próxima á comensar son tentadoras. Tot será que 's realisin.

Comensém per la llista del personal.

Formarán la companyia las tiples Borelli, Le Roux y Van Zandt; las tiples lleugeras Garagna-

«¡YA NO HAY MÁS ALLÁ!»

—¿No ho sab? Diu que 'ls alemanys falsifican lo café...
—¡Ay, ay! ¿Ab qué 'l falsifican?
—Ab... olivetas de bé.

ni y Huguet y las contralts Del Bruno, Novelli y Schalchi Lolli.

Los tenors De Marchi, Marconi y Valero; los barítonos Dorini y Laban y 'ls baixos Boudouresque y Visconti.

La quadrilla promet.

Operas novas que han de lidiarse: *Francesca da Rimini*, de la ganadería de Cagnone; *Orfeo*, de la de Glück, qu' es una de las més antiguas y acreditadas y *Le allegre Comari di Windsor*, de la de Nicolai.

Per supuesto *Gli amanti di Teruel*, no han de quedarse endarrera. Ab la favorescuda creació de Bretón comensará la temporada, estrenantse tres decoracions novas y posantse l' obra baix l' experta direcció de 'n Soler y Rovirosa. Aixís haurían de presentarse totas.

L' empresa 's compromet, además, á posar en escena lo gran ball *Messalina*, del coreógrafo Danesi, que será dirigit pèl mateix autor, presentantse ab gran esplendidés.

Y 's diu si la trilogia de Wagner...

Pero encare hi ha molts caps per lligar, y sobre aquest punt será millor qu' esperém tranquilament que la fruyta verda 's maduri.

Lo anteriorment enumerat basta per donar poderós atractiu á la próxima temporada. Si además se podían posar *Los Niebelunchs*, ab lo mateix aparato y ab lo mateix personal ab que 's representan á Bayreuth, hauriam de senyalar la temporada ab pedra blanca, proclamantla una de las més memorables en la vida del gran teatro.

Sabém que l' espectáculo, tal com ha de presentarse, resulta una mica car; pero ¡qué dimontri!

¿no val més gastarse 'ls diners en veure un gran conjunt. qu' en sentir un tenor fenómeno ó una tiple *etoile*?

ROMEA.

Barbaroja de moment se 'n ha anat pèl foro, per deixar lliure l' escenari á *La carta de navegar*, comedia de Frederich Soler.

Han comensat ja 'ls ensaigs, y 's diu que l' estreno no 's farà esperar.

Diumenje va ser molt ben rebut lo nou actor Sr. Casanovas, que desempenyá 'l paper de Guíllém de *Las euras del Más*.

TÍVOLI.

Qui no ha assistit á l' última representació de *Carmen* no sab que son despedidas carinyosas.

Lo públich invadí 'l teatro, omplintlo de gom á gom: alló era un atapahiment de carn filarmónica.

¡Y cuántas demostracions d' entussiasme! ¡Y quíns aplausos més nutrits al final de la representació!... Semblava que la concurrencia no se 'n sabía anar... Tota la companyia tingué de sortir baix la presidencia del mestre Perez Cabrero.

Alguns entussiasmas fins van tirar lo barret á las taulas.

Sr. Elias: apunti aquesta ovació; y quan torni á posar ópera barata, ja ho sab: *Carmen* á tot pasto.

Lo present número estará ja en prempsa, quan sortiré del estreno de *Ali Babá*.

Per lo tant, quedí aquest assumpto per la semana próxima.

NOVEDATS.

La despedida de Valero, ab la *Carcajada*, sigué conmovedora en alt grau.

Impossible descriure l' entussiasme qu' encengué 'l vell actor entre la concurrencia que omplía 'l teatro.

¡Y quan va llegir cinch quintillas escritas ex-profés per Joseph Zorrilla! Molts ulls ploravan, y no foren pochos los admiradors de D Joseph que invadiren l' escenari desitjosos de abrassar á aquest titá de la escena, que ¡ay! se 'n va sense deixar qui 'l reemplassi.

La familia *Lambertini* treballa principalment per fer lluhir las facultats de una nena y un nen, ella de 6 y ell de 9 anys. Las obras que posan han sigut escritas ex-profés porque aquests néns lluheixin.

Un y altre van demostrar qualitats superiors, una precocitat admirable y una intuició artística verdaderament renyida ab sa tendrer edat.

Lo públich desgraciadament era escás; pero 'ls aplausos prodigats als novells artistas menudejavan y sigueren generals.

CATALUNYA.

I dilettanti es una producció aixerivida, ab punts de fina observació y ab abundancia de xistes.

Qui haja freqüentat lo teatro per dintre hi trobará encare més gust que qui no l' haja vist sino desde las butacas, los palcos ó las galerías.

Per aixó la majoría del públich veyent *I dilettanti* passa un rato entretingut; pero no acaba de definir lo sabor de aquellas escenas de *camerino*, ahont se posan de relleu los incidents de la vida íntima dels artistas lirichs y sas relacions ab los seus admiradors.

Precisament tenía una senyora al costat, que

mentres lo tenor se dona polvo, avants de sortir á l'escena, no podia aguantarse 'l riure, considerant una cosa tan natural com la major de las extranyesas.

—¡Ay! —deya— un senyor que s'empolva!...

Y riu que riu.

Aixó explica que *I dilettanti* ab tot y haver sigut acullit ab agrado, no ha tingut l'èxit que 's mereix, dadas sas bonas condicions, com á sainete ben observat y graciosament escrit.

Dimars va debutar ab aplauso lo Sr. Isern, que desde *Romea* s'ha trasladat al *Eldorado*.

Próximament, estreno de *A casarse tocan*.

NUEVO RETIRO.

Lo teatro es nou; pero las obras que s'hi posan son bastant vellas.

Aixís y tot, lo públich continúa favorintlo.

Produccions en porta: *Francifredo*, *Santiago y á ellos!* y *El rey Midas*. Aquell de las orejas de pollino de la mateixa época, si fá no fá, de *El joven Telémaco*.

¡Per quants que avuy assisteixen al teatro, será aqueixa una obra nova!

CIRCO EQUESTRE.

Lo de sempre.

L'altre dia una funció amenissada principalment per tots los clowns de la companyia.

Figúrinse quina gresca.

Tony Grice trayent cada dia novas gracias del seu inagotable repertori.

Avants los bufons eran patrimoni dels reys.

Avuy ho son del poble soberá y no tenen motiu de queixarse, ja que, segons noticias fidedignas, los va molt millor en tots conceptes.

N. N. N.

LO CIRI Y 'L LLUM.

FÁBULA.

Un ciri encés, molt furiós contra 'l seu llum s'exclamava y d'aquest modo expressava sos motius d'estar queixós:

—¿Per qué 'm donas tant martiri cremantme sense clemencia?

—Perque sens mí, ni conciencia tindrias de qu'ets un ciri.

—Pot ser nó, pero felís ab ma ignorancia viuria...

¡Qué llarga vida tindria si ta vida s'extingís!

—Veig qu'ets egoísta y dú, tenintme tant qu'agrahí.

¿Qué foras tú sense mí?

—¿Y sens mí, qué foras tú?

—Pena 'm fas per ignorant puig mon favor no coneixes.

—Es que son justas mas queixas.

—Escolta, ciri, un instant.

Te van fer de cera y b'é: cera y blé, tot combustible, aixís es indiscutible

l'objecte perque 't van fé.

¿Qué foras tú, si apagat passessis días y días?

Ta missió no complirías

y fins foras despreciat...

Tú y jo plegats, la claror

difundím grata y divina, raig que la fosca ilumina y dissipa 'l seu horror.

Jo á tú 'm trobo ben unit per un vinculo amorós, puig si tú formas mon cos jo formo ton esperit...

Al sentir aixó, plorant, digué 'l ciri, conmogut:

—Llum hermós, m'has convensut, crema sempre, ves cremant.

P. TALLADAS.

La cabra sempre tira á la montanya.

Aixís també 'l regidor d'ofici: si no pogués fer putinerias, estich més que segur que 's daliria fins á morir-se de tristesa.

Ab l'ajuda del padró y una mica de bona voluntat podia ferse un cens electoral, ja que no enterament exacte, no tan escandalós com l'actual, en que, tractantse de una ciutat tan populosa com Barcelona, las llistas contenen apenas 8.000 electors, ó siga una quinta part escassa dels que deurían figurarhi.

¡Y encare tots fossen veritat!

Perque no falta qui suposa que si hi faltan contribuyents y títuls académichs á milers, no deixan de figurarhi, en concepte d'empleats, tots los municipals, tots los escombriaires y tots los individuos de las brigadas del Ajuntament.

Ara bè: la lley garantisa certs drets del elector autorisantlo pera fer totas las reclamacions qu'estimi convenientes, pera examinar lo padró, pera ferse càrrech de tots los acorts del Ajuntament.

Y si la majoria dels vehíns de Barcelona dormen, no falta qui vigila.

Lo Comité republicá bistórich, amparantse en las garantias que la lley ofereix, ha demanat certs testimonis perfectament legals, primer per so'icitut, més tart veient que de la sollicitud no 'n feyan cas, per medi de requeriment notarial y últimament, sent inútils tots los medis, acudint en queixa al Ministre de la Governació qu'en repetidas circulars ha promés sempre posarse al costat del dret y la justicia.

Y han vingut ordres y manaments.

Ordres del ministre, ordres del governador civil, apercebiments de la Comissió provincial...

Y l'arcalde fentse 'l sòrt, y empenyat en que no ha de fer cas de res.

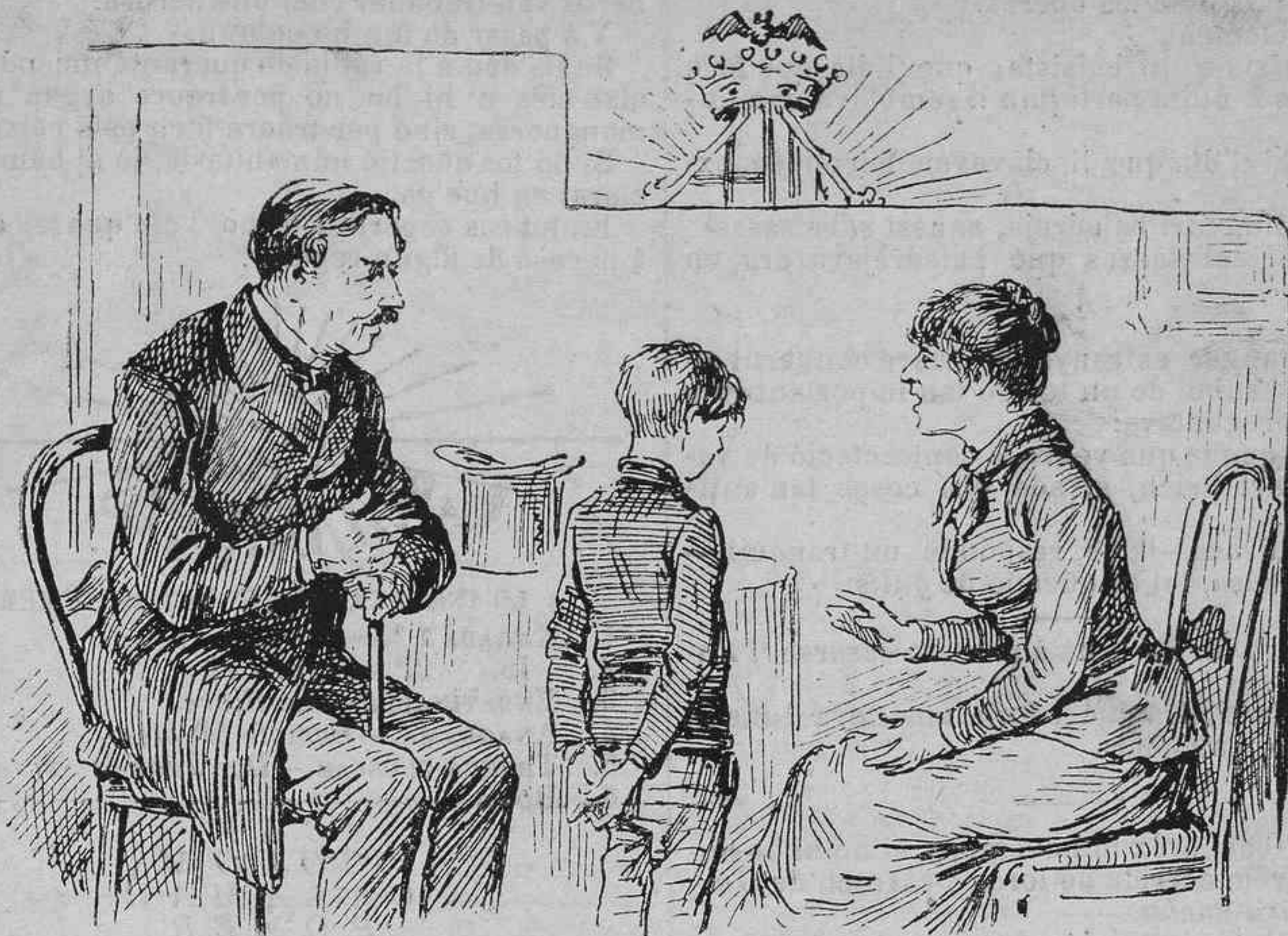
Figúrinse un prestidigitador que fa un joch poch net.

—Home, si se t'ha vist la trampa: aquest cubilet está foradat.

—Ah! ¿está foradat aquest cubilet? Donchs tè, ara 'l tanco dintre del calaix, me fico la clau á la butxaca, y tu ves dihent qu'es foradat, que jo no l'ensenyo á ningú encare que 'm matin.

Afortunadament, á despit del *Barcelonès*, qu'está aquests días trayent foch p'ls caixals, fins contra un ministre de la monarquia, qu'escolta las queixas dels republicanots, y á pesar de las resistencias de D. Pere Casas, no hi haurá medi

BON CONSELL.

—Créguim, senyor Maria! o, es un noy tan ton'o, tan tonto, que no es bo per res absolutament
 —No s' amohini per xó. Encara que sigui tonto, mentres tingui un xich de malícia, fássil tirar per concejal... ¡Ja veurá com li anirá bè aquest ofici!

de sostenir més temps un joch que ha comensat per broma y ha de acabar en serio.

Sí, com es probable, intervenen los tribunals en l' assumpto, ja veurém lo que succeheix.

De totas maneres mereix un aplauso 'l ministre de la Governació y li donará de tot cor lo cos electoral de Barce'ona.

Bó es que 'ls ministres sostingan lo qu' escriuhen en las sèvas circulars.

Y que 'ls electors al fi pugan dir:

—La perfidia mata la cassa.

Procedents de París han arribat á Barcelona l' ingenier jefe de la secció de vialitat y conduccions, Sr. Jordán y 'l seu ajudant Sr. Vendrell, després de haver estudiat per encàrrech del Ajuntament las obras del suelo y del subsuelo.

Tambè han arribat del mateix punt una cáfila de regidors, després de haver estudiat prácticament las obras culinarias de las fondas y restaurants més celebrats de aquella capital.

Avants se deya: «A Roma per tot.»

Pero ara 's diu: «A París per tot.»

Y cada hù hi troba lo que necessita. La proba es que un que va veure arribar als regidors, afirma que al baixar del tren se 'ls coneixia, perque tots ells encare 's llevavan los bigotis.

—Pero, senyor, ¿quán acabarà aquesta carga pesada?—dirá 'l pobre D. Francisco, aclaparat baix lo pés de tanta creu, de tanta medalla y de tanta condecoració?

Perque no se si saben que fins de Russia acaba de venirli la gran creu de l' ordre de Sant Estanislao.

Y no obstant may una creu s' ha donat ab major oportunitat. Perque D. Francisco, al rébre-la

va posarse á suar, y la suada diuhen que li ha fet l' efecte de un bany rus.

Ja casi está bo.

Mazzantini se 'n va de París, emportantse'n 150 000 franchs á la butxaca, y 'l cor de las francesas dintre del puny.

Escoltin sino lo que deya un periódich boulevardier.

«¡Cóm anyorarán nostras mondaines al gentil toreador, que al sortir de la plassa murmurava als seus oïdos: ¡Viva la madre qui ta parió!»

¡Au lait! ¡Au lait!

Los taberners de Barcelona han aumentat de cinch céntims lo préu del litro de vi.

En vista d' aixó 'lscapellans no volen ser menos.

Y 's diu si pensan aumentar també las tarifas dels bateigs.

Una bona noticia.

Se troba enterament restablert de la oftalmia que durant tant temps ha vingut patint lo director de *La Gaceta Universal*, D. Agustí Urgellés de Tovar.

Li doném la enhorabona més complerta.

Se parla de tornar á establir, durant la nit, la contractació de valors en lo vestibul del Gran Teatro del Liceo.

Tornarém á tenir aquells rotllos animats:

—Prench... Dono... 56 y 1/2... 57...

A dintre del teatro las emociones de la música.

En lo vestibul las emociones del joch.

¿Y vol'en dir que 'l trángul bursátil no ha de influir en l' éxit de las óperas?

Induptionablement.

Jo coneixia á un bolsista, que 'l día que feya bonas, fins l' últim partiquín li semblava una notabilitat.

En cambi 'l día que li clavavan falconada, exclamava:

—¡Qué dimontri baladreja, aquest sabatassas!

Y aquest sabatassas que baladrejava era en Gayarre.

Un extranger, extranyat de veure convertit en bolsin lo vestibul de un teatro tan important com lo Liceo, preguntava:

—Pero ¿qué té que veure la contractació de valors ab l' art líric, si son dos cosas tan anti-téticas?

—S' equivoca—li va responde un tranquil.—Música y bolsa, tot es qüestió de galls.

He sentit á dir qu' está á punt de casarse 'l Zaragozaano.

Sent aixís tindrà que afegir una nova lluna al seu popular Calendari.

La lluna de mel.

Lo día 10 del próxim novembre, si no hi ha novetat, tindrem corrida de toros á cárrech de Guerrita y Cara-ancha.

¿Qué diuhen, que 'l déu de novembre farà fret?

No importa: anirém á la plassa ab capa.

Y entrarem en calor aplaudint.

Quan en Guerrita s' hi empenya esca'fa més que la llenya.

D. Francisco fa com las llensadoras.

De la Gerriga á Olérdola; de Olérdola á la Garriga.

Per últim diuhen que próximament se fixará.

Ha senyalat lo día 2 del próxim novembre per tornar á ferse cárrech de la vara.

Lo día dels Morts.

Manera delicada de obsequiar als electors de D. Francisco.

Ha dit un periódich que acaba de obrirse una gran esquerda en un dels sostres del Palau de Bellas Arts.

¿Tan aviat?

Pero aixó, si bè 's considera, fins es providencial.

Com ab la famosa Exposició varen realisarse tantas ganancias, lo Palau de Bellas Arts, ab la seva esquerda al sostre té tendencias á convertirse en una inmensa guardiola.

Recomaném á las senyoras «El correo de la moda» que ab tant acert publica la casa Muñoz-Sanchez de Madrit. En aquesta publicació que surt al mateix temps que las primeras de París, hi trobaran sempre 'ls modelos més nous y las instruccions precisas pera vestir ab gust.

Se parla de acabar la fatxada de la Iglesia del Pi.

Y aixó 's farà sense necessitat de cap capitalista que la costegi.

¡Ditxosos los capelláns, que poden fer fatxadas!

Gangas de la vinya del Senyor, ahont sempre hi ha bona cullita.

En l' incendi del carrer de Moncada, 'ls bombers van treballar com uns héroes.

Y á pesar de tot, no cobran.

Se 'ls déu á la ratlla de quaranta incendis, y ab aixó sols n' hi ha, no per treure aygua per las mangueras, sino per treure foch pels caixals,

Si no fos qüestió humanitaria, ja s' haurían declarat en hue'ga.

En tot cas esperin á fei ho 'l día que 's cali foch á la casa de algun regidor.

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA 1.ª.—Pas-te-re-ta.
2. Id. 2.ª.—A-gra-vi.
3. ENDAVINALLA.—Lo llibre.
4. ANAGRAMA.—Bemols-Mobles.
5. TRENCA-CLOSCAS.—Don Juan de Serrallonga
6. ROMBO.—

C A P
C O L O M
C A L A M A R
P O M E R
M A R
R

UN CANDIDAT.

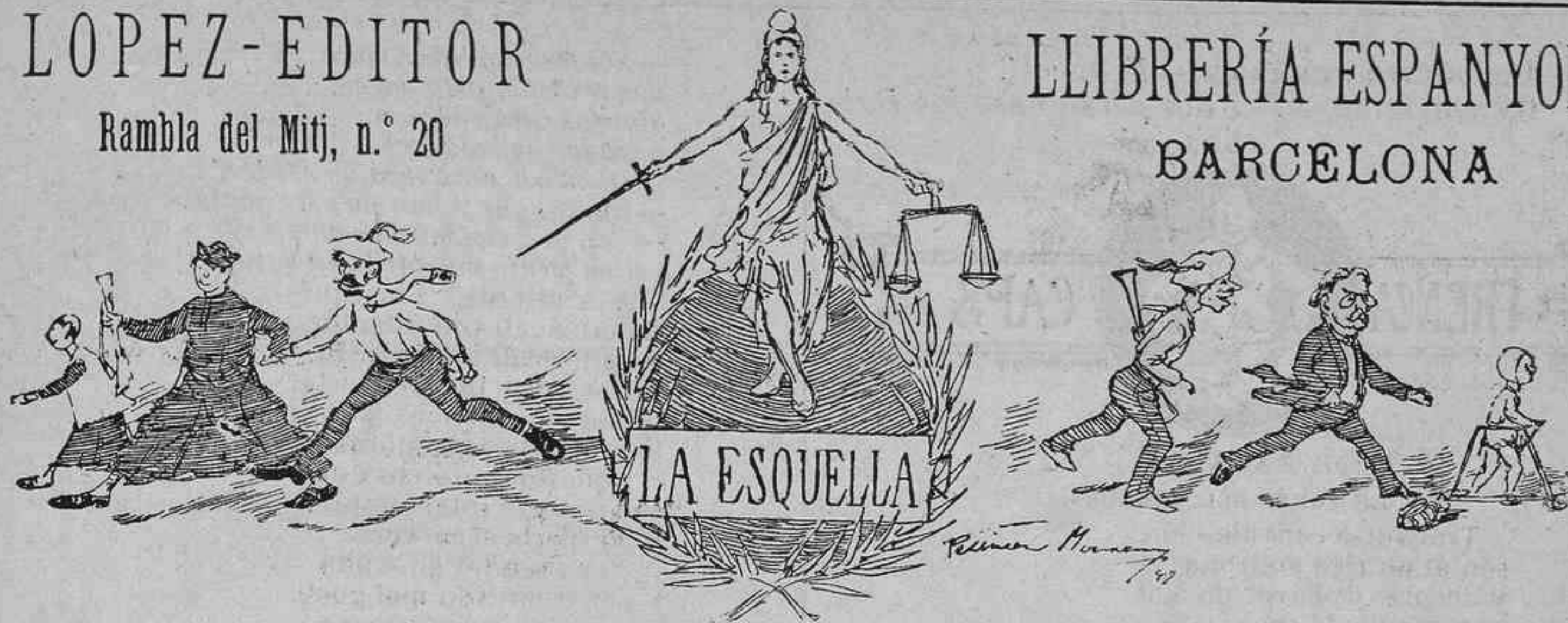

—¡Tants treballs que diu que passen per trobá un arcalde ból.. Veyám... ¿que no serviría un home com ara jo?

LOPEZ-EDITOR

Rambla del Mitj, n.º 20

LLIBRERÍA ESPANYOLA
BARCELONA

Obra nueva de D.ª EMILIA PARDO BAZAN

MORRIÑA

(HISTORIA AMOROSA)

Ilustracion de CABRINETY

Un tomo lujosamente encuadernado, Ptas. 5. En rústica, Ptas. 4.

B. PEREZ GALDÓS

LA INCOGNITA

Un tomo en 8.º, Ptas. 3.

PABLO Y VIRGINIA

POR

Pesetas 1.

BERNARDINO DE SAINT-PIERRE

Pesetas 1.

FREDERICH SOLER (SERAFÍ PITARRA)

CUENTOS DE LA VORA DEL FOCH

ilustrats per M. MOLINÉ
ab una cuberta al cromo

Un tomo en 8.º, Ptas. 2.

CUENTOS DEL AVI

ilustrats per M. MOLINÉ
ab una cuberta al cromo

Un tomo en 8.º, Ptas. 2.

Cansons de la Flamarada

PER

G. GUMÀ

Un tomo en 8.º ab una cuberta alegórica, Ptas. 1.

Avis interessant

L' Almanach de LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

pera 1890 estarà escrit pels mes coneguts autors catalans, é ilustrat per reputats pintors y dibuixants espanyols.

Supliquém als corresponsals que quan antes formulin lo pedido, á fi de que puguin tenir L' ALMANACH tan prompte com surti.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútu, ó bé en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responém de extravios, no remetent ademés 3 rals pèl certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

7. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Francolí.*
8. GEROGLÍFICH.—*Per dos persianes, dos Balcons.*

XARADA.

LO SOMNI DEL MARQUÉS.

Trobantse convalescent
sentat en rica poltrona
y després d' haver menjat
una succulenta sopa,
s' adorm ab la son del just
lo Marqués de Oloro-endolas.

La siesta no va ser llarga
puig tan sols va durá un' hora,
pro tingué una *pesadilla*
com un' altra no 's recorda.

Va somiá' estar entre inglesos
tot trobantse á Barcelona
pero uns inglesos gegants
groixuts com mil Fontrodonas,
ab uns nassos Masvidal
proporcionats a sas moles
sobre del qual ostentavan
un horripilant *segona*
qu' era 'l segur pedestal
d' una gegantesca mosca
com un águila jamay
sobre los Alpes se troba.

Lo seus ulls treyan més foch
que foch va caure á Sodoma,
foch ne treyan pèls caixals
y de sas horribles bocas
sortian *sapos, culebras*
deu mil pestes y altres cosas.

Parlavan xapurrajat
perque 'n Rius no enten l'idioma,
ab unas veus, ¡quínas veus!
ni una nit quan llampa y trona.

—*Osté siempre prometer
y tener palabras bonas
pero luego no cumplir*
—digué 'l gefe de la colla.

Los demás:—*Mister Francisco,
á mi deber plenty dollars*

—*Pagarme lo que á mi debe
osté ver que el tiempo es ora.*

—*Para hacer la Exhibicion
mi darle dinero mocha...*

Y parant sas grossas mans
deyan á coro:—*The money (1).*

—*¡Dimoni jo? Sis qui ho digui,
¡dimoni jo? ¡Bona foral*

Si estich en *hu-dos-tres-quarta*
aixó no *hu-sexta* ma glória:
me *quart-dos quinta* cumplir
quan tinch empenyada l' honra,
total, ara jo no puch,
busquéu ocasió més bona:

quan fassi l' agregació
de *Dos-tres-quart* y altres pobles
y quan la ciutat dels Comtes
sigui la més gran del orbe,
tornéu, perque de dinérs
llavors ne tindré de sobras.

—*Good God that es very good (2)*
pero esto no ser muy pronta

—*Oh, my God esto ser falso (3)*
dectr un very good bola.

—Si es que sols voleu vi en got
ja us ne daré fins en copa

(1) Lo diné se pronuncia: *dimoni*.

(2) Bon Dèu aixó es molt bó.

(3) Dèu mèu!

—*Nosotros ro beber vino
tomar beer y soda water,
algunas cubas de rom,
y tragar saliva mocha.*
—*De osté hacer ahora un rosbief*
—*Hurra, que 'l marqués ser gorda.*
—*Yes, yes, con muchas patatas*
—*Con plenty mustard and butter (1).*

Al sentir aixó 'l marqués
va cridá' ab veu estentórea:
—*Jo no vull morir rostit,
fúrias que l' infern aborta,
¡allunyéus tétrichs fantasmas,
fugiu fatídicas sombras!*

Aquestos heróichs esforços
sa visió van interrompre:
se desperta esparverat
en torn seu tot giravolta
y per treures lo mal gust
de sa boca *quart-segona*,
s' aixeca se 'n va al rebost,
de *sis-quart* pren una copa
y exclama mentres la beu,
ab expressió dolorosa:
Los inglesos, los inglesos
ni dormint me 'ls trech de sobre

P. TALLADAS.

TRENCA-CLOSCAS.

ELISA CLAPÓ SURT DEMÁ.

Formar ab aquestas lletres lo nom de una població catalana.

JOSEPH PEP Y C.^a

GEROGLÍFICH

×
QUILI
P
a a a
I

JOANET DE BERGA.

(1) Mostassa y mantega.

UN TIPO.

Es un jove de bon tó,
gasta un desembrás que assombra
y ademés de tot aixó,
diu que tè molt bona sombra.

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 23.